

De Persoon van Jezus ó een intrigerend geheim

In het centrum van ons geloof staat de persoon van Jezus Christus. Over zijn persoon is altijd veel te doen geweest. Tijdens zijn leven en werken op aarde. En daarna. De christelijke kerk heeft er enkele eeuwen over gediscussieerd vóór zij in 451 A.D. als norm voor alle spreken over de persoon van Jezus Christus aanvaardde, dat Hij ówaarlijk God en waarlijk mensó is. Maar dat was niet het einde van de discussie. Tot op de dag van vandaag zetten gelovigen in hun spreken over Jezus nieuwe accenten, soms zó nieuw, dat anderen van een ónieuwe leeró spreken. De ene keer spreekt het ons aan. Een andere keer verwerpen we het. Wat zit er achter dit steeds opnieuw ter sprake brengen van de persoon van Jezus? Het heeft te maken met Hemzelf. En met onszelf.

Jezus' persoon: een geheim

Vanaf zijn eerste optreden tot op de dag van vandaag heeft Jezus mensen mateloos geboeid, verward en tot heel diep uit eigen hart komende reacties geprikkeld. Jezus boeit en verwacht mensen. Hij roept bij mensen de vraag op naar het geheim van zijn persoonlijkheid. Het valt op, hoe vaak in de evangeliën de vraag naar het geheim van zijn persoon centraal staat. Nadat Jezus een storm het zwijgen heeft opgelegd vragen zijn discipelen: óWie is toch deze?ó (Mc. 4:41). Jezus zelf vraagt zijn discipelen: ówie zeggen de mensen dat de Zoon des mensen isó (Mt. 16:13), en dan blijkt er een menigte van meningen over Hem te bestaan (vers 14).

Onze persoon: een ander geheim

Jezus roept ook reacties op. Het geheim van Jezus' persoon daagt mensen uit om het geheim van hun eigen persoon aan de orde te stellen. Dit valt op in de evangeliëverhalen: als aan omstanders duidelijk wordt wie Jezus is, begint tegelijk duidelijk te worden wie we zelf zijn. Tijdens de genezing van een bezetene geeft een boze geest te kennen te weten wie Jezus is: óIk weet wel wie gij zijtó (Mc. 1:24). En tegelijk wordt hijzelf openbaar als boze geest die geen toekomst meer heeft: ózijt Gij gekomen om ons te verdelgen?ó (vers 24). Als Petrus belijdt: óGij zijt de Christus, de Zoon van de levende Godó (Mt. 16:16), wordt aan hem het geheim van Jezus' persoon geopenbaard. Meteen daarna wordt openbaar wie Petrus zelf eigenlijk is. Hij valt door de mand als iemand die ook in zijn toewijding aan Jezus meer bezig is met eigen zaken dan met die van God (Mt. 26:22-23). Wanneer Jezus terecht staat voor de Joodse Hoge Raad dwingt de hogepriester Hem het geheim van zijn persoon te onthullen: óIk bezweer U bij de levende God, dat Gij ons zegt of Gij zijt Christus, de Zoon van Godó (Mt. 26:63). Meteen daarna dwingen zij Jezus ook te zeggen wie zijzelf zijn: óProfeteer ons Christus, wie is het die U geslagen heeft?ó (vers 59). Wie over het geheim van Jezus' persoon spreekt, brengt ook het geheim van zijn eigen persoon - al is dit een geheel ander geheim! - ter sprake. Wie over Jezus spreekt, laat altijd het achterste van zijn eigen tong zien.

Zo is Hij!

De persoon van Jezus is door ons niet zakelijk correct in kaart te brengen, zoals een landmeter een stuk bouwgrond in kaart brengt. Over een correct in kaart gebracht stuk land kun je heel zakelijk en objectief praten. Zo niet over Jezus! De persoon van Jezus ontsnapt aan al onze metingen, onderzoeken, verklaringen en woorden. Met zijn persoonlijkheid - waarlijk God en waarlijk mens - is Hij in ons midden als een intrigerend geheim, dat onze eigen persoonlijkheid voortdurend óim Frage stelltó, zoals de Duitsers onvertaalbaar zeggen. Hij is ons mensen gelijk, maar op zo'n wijze dat ons eigen mens-zijn er fundamenteel door ter discussie wordt gesteld! Daarom reageren mensen zo vanuit het diepst van hun eigen persoon op de persoon van Jezus.

Niet alleen op formules letten

Wie over de persoon van Jezus spreekt, spreekt over zijn eigen persoon. Daartoe geeft Hijzelf aanleiding. Wie Jezus een uniek mens noemt die ons allen een voorbeeld is, zegt daarin veel over zichzelf. Hij beschouwt zichzelf kennelijk als iemand die het met wat goede wil een heel eind kan brengen. Sommige christenen die altijd over Jezus spreken als óde grote Geneesheeró maken op mij de indruk zeer in beslag genomen te zijn door ziekten en kwalen. In een dankgebed voor Christus' plaatsvervangend sterven hoorde ik iemand de Heer aanspreken met de woorden: óGij grote Broederó. Ongebruikelijke woorden, met in sommige oren een zweem van ketterij. Maar vanuit de persoonlijke ervaring van Jezus' verbondenheid met ons tot in de dood, volkomen recht doend aan het geheim van Jezus' persoon. Wanneer mensen uitspreken wie Jezus is, spreken zij daarin ook uit wie zijzelf zijn. Jezus weegt het laatste mee, als Hij de waarde van het eerste vaststelt. Een legerofficier te Kapernaüm, een niet-Jood, vraagt Jezus zijn knecht te genezen en zegt tegen Hem: óIk ben niet waard dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts een woord en mijn knecht zal herstellenó (Mt. 8:8). Een belijdenis van de persoon van Jezus,

die de meesten van ons wel erg magertjes zullen vinden. Meteen daarop laat Jezus zien wat voor mens deze hoofdman met zijn belijdenis is: „Bij niemand in Israël heb ik zo groot geloof gevonden“ (vers 10), en Hij accepteert hem met zijn belijdenis. Wie echt over Jezus' persoon spreekt, spreekt ook over zijn eigen persoon. Dat kan eenvoudig niet anders. Want zó is Hij in ons midden. Hij roept dit spreken zelf in ons op. In de beoordeling van de woorden waarin iemand over Jezus spreekt moeten we daarom niet alleen maar letten op geijkte formuleringen, maar ook op hetgeen hij daarin van zijn eigen persoon ter sprake brengt.

Olof de Vries